

آلفرد نوبل - چهره های تاریخ

آلفرد برنهارد نوبل در ۲۱ اکتبر ۱۸۳۳ در استکهلم به دنیا آمد. در هشت سالگی به همراه خانواده به روسیه نقل مکان کردند و پدرش در آنجا یک کارگاه مهندسی تخصصی مکانیک به راه انداخت. علاقه شدید و استعداد عجیب او در مسائل علمی بالاخص علم شیمی در همان سنین پائین نمایان شد. در عین حال او در عالم ادبیات و فلسفه نیز اطلاعات وسیعی کسب کرد و موفق شد که چندین زبان روز روزگار خود را فراگیرد.

جالب است بدانید دستاوردهای علمی و ادبی «آلفرد نوبل» بیش از هرچیز بر پایه مطالعات شخصی او شکل گرفت و هیچ گاه بر سر کلاسی در کالج و دانشگاه حاضر نشد. او سی و سه ساله بود که به سوئد بازگشت و به عنوان شیمیدان در کارگاه مهندسی پدرش در منطقه «هلنا بورگ» استکهلم مشغول به کار شد. او با استفاده از روش های «سابره رو» ایتالیایی موفق به کشف نکات جدیدی درباره نیتروگلیسرین و ارتقای این ماده منفجره شد. یک سال بعد او تولید این ماده ارزشمند را در سوئد آغاز کرد و این در حالی بود که کارخانجات تولید نیتروگلیسرین در سراسر اروپا از جمله آلمان، نروژ و همچنین در قاره آمریکا در فاصله کمی تاسیس و راه اندازی شدند. در سال ۱۸۶۷ «نوبل» موفق به کشف نسخه جدیدی از «نیتروگلیسرین» شد که آن را «دینامیت» نامید و این اختراع را به نام خود به ثبت رسانید. کاربرد فراوان این اختراع جدید در مدت زمان کمی به اثبات رسید و فعالان صنعت ساختمان و سازه عاشقانه از این اختراع استقبال کردند. «نوبل» که زحمات زیادی برای این محصول متحمل شده بود، با انرژی بسیار در آزمایشگاه هایی که در استکهلم، هامبورگ و بعدها در پاریس و سن رمو تاسیس کرده بود بر روی این محصول تحقیقات فراوانی برای رفع معایب آن به عمل آورد.

به تدریج فرم اولیه دینامیت از رده خارج شد و فرم جدید آن که «دینامیت ژلاتینی» نامیده می شد به بازار آمد که از سهولت و ایمنی بیشتری برای حمل برخوردار بود. این اختراع آنقدر در زمان خود تکان دهنده بود که در سراسر دنیا دانشمندان به منظور استفاده هرچه بهتر از آن و کاستن کاستی هایش در تلاش و تکاپو بودند اما در این میان نقش «نوبل» چه در مقام مخترع و چه در مقام محقق از تمامی آنها بارزتر بود. «آلفرد نوبل» در طول حیاتش بیش از ۳۵۵ اختراع را به ثبت رسانید که تعدادی از آنها بیشتر حالت خیال پردازانه داشتند تا کاربردی ولی باقی اختراعاتش بسیار عملی و با ارزش محسوب می شدند. او در زمینه های علمی مختلفی به تحقیق و آزمایش پرداخت اما پس از دینامیت انرژی فراوانی را صرف تحقیق درباره مواد سنتزی و مصنوعی کرد. او که در سراسر اروپا آزمایشگاه ها و کارخانجات متعددی را در اختیار داشت از محل درآمد آنها به یکی از ثروتمندترین افراد

اروپا بدل شد. «نوبل» علاقه زیادی به بحث درباره موضوعات اجتماعی داشته است و گفته می شود که در قبال موضوعات معاصر خویش نیز گهگاه مواضعی کاملاً رادیکال انتخاب می کرده است.

او به واسطه فعالیت های علمی و صنعتی خود این شانس را داشت که به اکثر کشورهای اروپایی و آمریکایی سفر کند و چند سالی را نیز در پاریس گذراند اما همیشه در پی بازگشت به سوئد و سکنی گزیدن در منطقه «کارلساگوگا» بود که املاک در آن داشت. او در تاریخ ۱۰ دسامبر ۱۸۹۶ پیش از آنکه موفق به عملی کردن نقشه اش برای بازگشت به سوئد شود در خانه اش در شهر «سن رمو» ایتالیا چشم از جهان فروبست. «آلفرد نوبل» در طول زندگی اش مردی تنها بود که از سلامت جسمانی کافی نیز برخوردار نبود. او انسانی محبوب بود و در برخورد اول با مردم غریبه به شدت احساس خجالت می کرد. اما نظریات علمی و مدیریت عملی او بر فعالیت های صنعتی و علمی اش در اقصی نقاط اروپا بی نظیر بود. او اکثراً وقت خود در شبانه روز را به مطالعه می گذراند و بزرگترین رویای او خدمت به بشریت بود. در ژانویه ۱۸۹۷ معلوم شد که او همیشه در پی تاسیس موسسه ای برای حمایت از دانشمندان و اهدای جوایز سالانه به آنها بوده است و این موسسه را برای خدمت به عالم انسانی لازم می دانسته است. به همین جهت در ۲۹ ژوئن سال ۱۹۰۰ موسسه «نوبل» با هدف حمایت و کمک از کسانی که به نوعی علم را در خدمت بشریت گرفته اند تاسیس شد و از آن سال هر ساله در زمینه های مختلف شیمی، فیزیک، ادبیات و شاخه ای با عنوان صلح جوایی اهدا می کند که از اعتبار فراوانی برخوردار است.